

IN DEFENCE OF POLITICS

Κλέβω τον τίτλο ενός κλασικού, κατά πολλούς, βιβλίου, 200 σελίδων μικρού σχήματος που εξεδόθη το 1962. Από τις αρχές της περασμένης δεκαετίας κυκλοφορεί σε πέμπτη έκδοση με κάποιες προσθήκες και συμπληρώσεις. Το έχει γράψει ο Bernard Crick (1929 – 2008) διακεκριμένος πολιτικός επιστήμονας, ο οποίος edίδαξε σε διάφορα πανεπιστήμια. «Πιστεύει στον "λόγο". Παιδιά του λόγου είναι η συμπονετικότητα, η ανοχή, η ευπρέπεια, η νομιμοφροσύνη και η ευγνωμοσύνη, αλλά σε κάποια στιγμή η ριζοσπαστική σάλπιγγα απέδωσε έναν αβέβαιον ήχο' έτσι που πολλοί έχασαν την εμπιστοσύνη στη χρησιμότητα αυτών των αξιών και πειραματίζονται μανιωδώς με υποκατάστατα» (απόσπασμα από κριτική του βιβλίου του Crick "Political Theory and Practice" στον Observer της 4 Φεβρ. 1973).

Φορείς της πολιτικής είναι βέβαια οι πολιτικοί' οι οποίοι αποτελούν τον στόχο δικαιολογημένων και αδικαιολόγητων επιθέσεων από τους πάντες. Οι αποδιοπομπαίοι τράγοι για όλα τα κακά της ελληνικής κοινωνίας από το 1974 και επέκεινα. Κατηγορούνται για διαφθορά, ιδιοτέλεια, απληστία και ανικανότητα. Όλοι τούς κατηγορούν για να κρύψουν τις δικές τους πομπές.

Ως ανακλαστική, κατά κάποιον τρόπο, αντενέργεια σ' αυτήν την πλημμυρίδα κατακραυγής, μομφής και καταγγελίας ήρθε στη μνήμη μου ο τίτλος In Defence of Politics' στην υπεράσπιση της πολιτικής. Και ξαναδιάβασα το δοκίμιο του Crick. Τι απεκόμισα:

Η φύση της πολιτικής εξουσίας. Η πολιτική γεννιέται από την αποδοχή του γεγονότος της ταυτόχρονης υπάρξεως διαφορετικών ομάδων και, κατά συνέπεια, διαφορετικών συμφερόντων και διαφορετικών παραδόσεων μέσα σε μία εδαφική μονάδα υπό κοινή εξουσία. Η δομή αυτής της κοινωνίας είναι αρκετά περίπλοκη, πράγμα που κάνει την πολιτική εύλογη απάντηση στα προβλήματα της διακυβερνήσεώς της και της τηρήσεως της τάξεως γενικώς. Η επικράτηση πολιτικής ευταξίας σημαδεύει τη γέννηση, την αναγνώριση της ελευθερίας. Διότι η πολιτική εκφράζει κάποια τουλάχιστον ανοχή διαφορετικών αληθειών' την αναγνώριση ότι η διακυβέρνηση επιτελείται καλύτερα με ανοικτές συζητήσεις μεταξύ αντίπαλων συμφερόντων. Πολιτική είναι οι δημόσιες δράσεις ελεύθερων ανθρώπων. Ελευθερία είναι η προφύλαξη των ατόμων από δημόσιες δράσεις. Η καταγγελία ή η εξαφάνιση της πολιτικής σημαίνει καταστροφή εκείνου ακριβώς του πράγματος, που αποκαθιστά την τάξη στον πλουραλισμό και στην πολυμορφία της πολιτισμένης κοινωνίας' του πράγματος που μας καθιστά ικανούς να απολαμβάνουμε την ποικιλία, χωρίς να υφιστάμεθα την αναρχία ή την τυρρανία των μοναδικών αληθειών, στην οποία οδηγεί η άπελπις προσπάθεια σωτηρίας από την αναρχία.

Υπεράσπιση της πολιτικής έναντι της ιδεολογίας. Η πολιτική σκέψη είναι αντίθετη με την ιδεολογική σκέψη. Η πολιτική δεν μπορεί να μας προμηθεύσει ιδεολογίες. Ιδεολογία σημαίνει τέλος της πολιτικής, αν και οι ιδεολογίες μπορούν να αντιμάχονται η μία την άλλη μέσα σε ένα πολιτικό σύστημα' φτάνει να είναι αδύναμες και το σύστημα ισχυρό. Η ιδεολογία έχει γίνει μιά από τις πιο χαλαρές έννοιες στο λεξιλόγιο της δύναμης. Η ιδεολογία συμβαδίζει με τον ολοκληρωτισμό.

Κατά τον Μαρξ κάθε δογματική θεωρία παράγεται από τις κοινωνικές συνθήκες. Κάθε σκέψη είναι ιδεολογική. Οι ομοιότητες, παρατηρεί ο Crick, των Ναζιστικού και Κομμουνιστικού τρόπου σκέψεως διαπιστώνεται από την έμφαση που και οι δύο δίνουν